

Αριθμ. Πρωτ. ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ:	1132
Αριθμ. Πρωτ. Αίτησ. Κατ. Εγγράφων:	234
Ημερομ. Κατάθεσης:	27/10/2020

Αθήνα, 27 Οκτωβρίου 2020

Ερώτηση και Αίτηση Κατάθεσης εγγράφων

Προς τους κ. κ. Υπουργούς

1. Περιβάλλοντος και Ενέργειας

2. Εσωτερικών

ΘΕΜΑ: Πως εξασφαλίζεται το δημόσιο συμφέρον στην προμήθεια εξοπλισμού για τη Διαλογή στην Πηγή του ΕΔΣΝΑ;

Από τα μέσα κοινοβουλευτικού ελέγχου που έχουμε καταθέσει και τις απαντήσεις των Υπουργείων αποδεικνύεται σοβαρή καθυστέρηση στην εφαρμογή του θεσμικού πλαισίου και των υποχρεώσεων της χώρας στην ανακύκλωση και τη διαλογή στην πηγή και σοβαρά ζητήματα συνεργασίας των Υπουργείων αλλά και λειτουργίας των Συστημάτων Εναλλακτικής Διαχείρισης.

Οι απαντήσεις του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, του Ελληνικού Οργανισμού Ανακύκλωσης, και στη συνέχεια του Υπουργείου Εσωτερικών, στις υπ' αριθμ 4657-223/03-03-2020 και 7629-360/23-06-2020 ερωτήσεις βουλευτών του ΣΥΡΙΖΑ, όσον αφορά στη λειτουργία του Συλλογικού Συστήματος Εναλλακτικής Διαχείρισης «Ανταποδοτική Ανακύκλωση ΑΕ», επιβεβαίωσαν ότι υπάρχει πολύμηνη εκκρεμότητα στην έγκριση του επιχειρησιακού της σχεδίου αλλά και ανάθεση νέων πιλοτικών προγραμμάτων που επεκτείνουν τις δραστηριότητες της, ενώ δεν έχει εγκριθεί το επιχειρησιακό της σχέδιο.

Από τα έγγραφα που προσκομίστηκαν από τον ΕΟΑΝ αλλά και από την τοποθέτηση του Υφυπουργού κυρίου Οικονόμου στη Βουλή προέκυψε ότι υπήρχε πλήρης άγνοια για τα πιλοτικά προγράμματα που υλοποιεί το ΥΠΕΣ σε συνεργασία με το ΣΕΔ «Ανταποδοτική Ανακύκλωση ΑΕ», κατά το χρόνο έγκρισης των πιλοτικών προγραμμάτων του ΣΕΔ. Κατά συνέπεια δημιουργείται το εύλογο ερώτημα εάν οι αρμόδιοι φορείς συνεργάζονται και αν γνωρίζουν και εφαρμόζουν το ευρωπαϊκό και ελληνικό θεσμικό πλαίσιο, ή εάν ηθελημένα αδρανούν και υποτιμούν τις υποχρεώσεις των θεσμικών οργάνων της Πολιτείας.

Συγκεκριμένα, από την απάντηση του Υπουργείου Εσωτερικών στην ερώτηση και ΑΚΕ με αριθμ. 7629-360/23-06-2020, η οποία απαντήθηκε με τη διαδικασία των επίκαιρων ερωτήσεων, διαπιστώθηκε ότι η κατάθεση νέου επιχειρησιακού σχεδίου από το ΣΣΕΔ Ανταποδοτική Ανακύκλωση πραγματοποιήθηκε μόλις στις 20 Μαΐου 2020 κάτω από την πίεση του κοινοβουλευτικού ελέγχου του ΣΥΡΙΖΑ, δηλαδή ένα εξάμηνο μετά από την έναρξη του πιλοτικού προγράμματος σε 5 Δήμους. Επιπλέον,

ακόμη και σήμερα, φαίνεται ότι το επιχειρησιακό σχέδιο του ΣΣΕΔ δεν έχει εγκριθεί από τον Ελληνικό Οργανισμό Ανακύκλωσης. Στην αιτιολόγησή του ο κ. Υπουργός Εσωτερικών δήλωσε χαρακτηριστικά ότι *«οποιοδήποτε εγκεκριμένο και νομίμως λειτουργόν σύστημα ανακύκλωσης, μου κατέθετε ή μου καταθέσει πρόταση, η οποία θα περιλαμβάνει μηδενική -το τονίζω και το επαναλαμβάνω- μηδενική οικονομική επιβάρυνση για το Υπουργείο Εσωτερικών και τους Δήμους της χώρας, θεωρώ ότι είναι εξαιρετικά χρήσιμο να την αξιοποιήσουμε»*.

Από την παραπάνω δήλωση συνάγεται το συμπέρασμα ότι ο κ. Υπουργός δεν γνωρίζει ότι το κόστος της εναλλακτικής διαχείρισης των αποβλήτων συσκευασιών ή άλλων προϊόντων καλύπτεται από τις χρηματικές εισφορές των υπόχρεων που συμβάλλονται με ΣΕΔ, οι οποίες αποτελούν μέρος του κόστους του προϊόντος που αγοράζει ο χρήστης/καταναλωτής του προϊόντος, δηλαδή για τον εξοπλισμό των ΣΕΔ και ειδικά της «Ανταποδοτικής Ανακύκλωσης ΑΕ», σαφώς και χρησιμοποιούνται χρήματα τα οποία πληρώνουν οι πολίτες και οι επιχειρήσεις της Ελλάδας.

Ο Υπουργός Εσωτερικών όφειλε επίσης να γνωρίζει ότι τα ΣΕΔ σε νόμιμη λειτουργία αναλαμβάνουν έτσι κι αλλιώς να παρέχουν στους συνεργαζόμενους ΟΤΑ κατάλληλο εξοπλισμό για τη Διαλογή στην Πηγή χωρίς κόστος για τους πολίτες, τους Δήμους και φυσικά για το Υπουργείο Εσωτερικών, αποκλειστικά για να εκπληρώσουν τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τον νόμο 2939/2001, χωρίς να επιτρέπεται η διάθεσή τους για άλλους σκοπούς, καθώς οι πόροι αυτοί δίνονται από τους πολίτες και τους παραγωγούς αυστηρά και μόνο για τους σκοπούς των επιχειρησιακών τους σχεδίων.

Για τον ίδιο ακριβώς λόγο, ερωτήματα γεννώνται και από την προκήρυξη διαγωνισμού του Ειδικού Διαβαθμιδικού Συνδέσμου Νομού Αττικής (ΕΔΣΝΑ) στις 23.06.2020, ύψους 111.747.560,00 ευρώ, με δυνατότητα προσαύξησης του αντικειμένου έως το 100% της αρχικής αξίας, για την προμήθεια εξοπλισμού για Διαλογή στην Πηγή, με βάση την Απόφαση 154/2020 της Εκτελεστικής Επιτροπής (ΕΕ) του ΕΔΣΝΑ της 30.04.2020 (ΑΔΑ: 6ΤΒΒΟΡ05-5ΥΧ). Ως αιτία για την προμήθεια του εξοπλισμού αναφέρεται η ανάγκη επίτευξης των στόχων συλλογής και προετοιμασίας για επαναχρησιμοποίηση/ανακύκλωση στην Περιφέρεια Αττικής.

Ωστόσο, με βάση τους Νόμους 2939/01 και 4496/17 και την αρχή «ο ρυπαίνων πληρώνει» προβλέπεται η ανάπτυξη εναλλακτικής διαχείρισης μέσω αδειοδοτημένων ΣΕΔ προκειμένου να εκπληρωθούν οι υποχρεώσεις ανακύκλωσης και διαλογής στην πηγή για τα υλικά συσκευασίας (χαρτί, γυαλί, αλουμίνιο, μέταλλο, πλαστικό). Για το λόγο αυτό στην Απόφαση της ΕΕ του ΕΔΣΝΑ, αναφέρεται ότι η εν λόγω Υπηρεσία Γενικού Οικονομικού Συμφέροντος θα προωθήσει δράσεις χωριστής συλλογής υλικών για τα οποία δεν υφίστανται συστήματα εναλλακτικής διαχείρισης.

Ωστόσο, κάτι τέτοιο δεν διαφαίνεται ούτε από την Απόφαση με αριθμό 154/2020 ούτε και από τα τεύχη των τεχνικών προδιαγραφών για τις Ομάδες Εξοπλισμού του διαγωνισμού, τα οποία σε αρκετές περιπτώσεις παραπέμπουν σε τεχνικές προδιαγραφές εξοπλισμού των εν λειτουργία ΣΕΔ.

Συγκεκριμένα, οι τεχνικές προδιαγραφές για την Ομάδα Ε του διαγωνισμού (προμήθεια και εγκατάσταση 90 πολυκέντρων ανακύκλωσης με ενσωματωμένη κονσόλα αναγνώρισης/ζύγισης/καταγραφής, με συνολική δαπάνη 33.480.000,00 εκατ. ευρώ) προσομοιάζουν στον εξοπλισμό διαλογής στην πηγή που χρησιμοποιεί το ΣΕΔ συσκευασιών Ανταποδοτική Ανακύκλωση. Γεννάται οπότε το εύλογο ερώτημα γιατί δεν παρέχεται ο εξοπλισμός από το συγκεκριμένο ΣΕΔ δωρεάν, όπως δήλωσε άλλωστε στον Κοινοβουλευτικό Έλεγχο ο Υπουργός Εσωτερικών, και πώς

εντάσσεται η συγκεκριμένη ομάδα κάτω από το συνολικό σκεπτικό του διαγωνισμού, εφόσον είναι στην αρμοδιότητα και ευθύνη των ΣΕΔ, και άρα πρέπει να εξαιρείται όπως αναφέρει και η ΕΕ του φορέα του διαγωνισμού;

Το γεγονός αυτό έρχεται σε αντίθεση με άλλη απόφαση της Εκτελεστικής Επιτροπής του ΕΔΣΝΑ (61/2020 – ΑΔΑ: 6ΩΙΕΟΡ05-31Υ), η οποία ενέκρινε και αποδέχθηκε την πρόταση του ΣΕΔ Ανταποδοτική Ανακύκλωση για την Ανάπτυξη Ολοκληρωμένου Προγράμματος «Διαλογής στην Πηγή» σε χώρους του Δημοσίου και της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στην Περιφέρεια Αττικής με την τοποθέτηση ειδικών κάδων χωριστής διαλογής, χωρίς κόστος σε 10.000 σημεία συλλογής.

Επίσης, ερώτημα προκύπτει και από τις τεχνικές προδιαγραφές των Ομάδων Β, Γ, και Η. Αν και ο εξοπλισμός παρουσιάζεται αναβαθμισμένος τεχνικά (επιφανειακές γωνιές ανακύκλωσης με κονσόλα αναγνώρισης/ζύγισης /καταγραφής για 6,8, 10 ρεύματα, συστήματα υπόγειας/ημιυπόγειας ανακύκλωσης 6, 8, 10 ρευμάτων, κιόσκια ανακύκλωσης για πλαστικά και μέταλλα), κάποια από τα ρεύματα καλύπτονται από άλλα υφιστάμενα ΣΕΔ (π.χ. ηλεκτρικές και ηλεκτρονικές μικροσυσκευές) ή αναφέρονται σε ρεύματα τα οποία εντάσσονται στο νέο επιχειρησιακό σχεδιασμό του ΣΕΔ συσκευασιών Ελληνική Εταιρεία Αξιοποίησης Ανακύκλωσης (γυαλί, πλαστικό, μέταλλο, χαρτί), όπως αυτός εγκρίθηκε πρόσφατα από το ΔΣ του Ελληνικού Οργανισμού Ανακύκλωσης (ΑΔΑ: 6ΩΝΥ46Ψ8ΟΖ-0ΓΓ).

Από τα στοιχεία της διακήρυξης δεν προκύπτει πώς διασφαλίζεται η συμβατότητα του εξοπλισμού με τα επιχειρησιακά σχέδια των ΣΕΔ (εγκεκριμένα ή υπό έγκριση), εάν έχουν αναζητηθεί ή πρόκειται να αναζητηθούν πόροι από τα ΣΕΔ για τον παρεχόμενο εξοπλισμό, και κυρίως γιατί επιλέχθηκε να καλυφθεί η δαπάνη από τον τακτικό προϋπολογισμό του ΕΔΣΝΑ για εξοπλισμό που είναι ευθύνη των ΣΕΔ να τον παρέχουν.

Πρέπει να σημειωθεί ότι, σε αντίθεση με τα ανωτέρω, στο ΕΣΠΑ/ΥΜΕΠΕΡΑΑ έχουν εκδοθεί προσκλήσεις και έχουν ενταχθεί έργα δήμων της Περιφέρειας, για τη διαχείριση βιοαποβλήτων, τη δημιουργία Πράσινων Σημείων, Γωνιών Ανακύκλωσης και Κινητών Πράσινων Σημείων, όπου εξαιρείται ρητά η προμήθεια εξοπλισμού συλλογής και μεταφοράς ρευμάτων ανακυκλώσιμων αστικών αποβλήτων που εμπίπτουν στις υποχρεώσεις των ΣΕΔ (για τους λόγους που αναφέρθηκαν παραπάνω).

Επειδή τα ΣΕΔ αξιοποιώντας πλήρως την χρηματική εισφορά, που αποδίδεται από τους καταναλωτές και τους υπόχρεους παραγωγούς οφείλουν να διασφαλίσουν την επίτευξη των στόχων Διαλογής στην Πηγή και της ανακύκλωσης με δικές τους δαπάνες και εξοπλισμό, όπως τα επιχειρησιακά τους σχέδια ορίζουν,

Επειδή οι πόροι των ΟΤΑ και των φορέων αυτών πρέπει να αξιοποιούνται και να χρησιμοποιούνται προς όφελος των φορέων της αυτοδιοίκησης και των δημοτών

Επειδή το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας και ο Ελληνικός Οργανισμός Ανακύκλωσης οφείλουν να διασφαλίζουν τη διάφανη αξιοποίηση των πόρων των ΣΕΔ και την επίτευξη των στόχων εναλλακτικής διαχείρισης της χώρας στα απόβλητα υλικών συσκευασίας

Ερωτώνται οι αρμόδιοι Υπουργοί:

1. Πότε αναμένεται να ολοκληρωθεί η εξέταση του νέου επιχειρησιακού σχεδίου του ΣΣΕΔ Ανταποδοτική Ανακύκλωση ΑΕ από το ΔΣ του ΕΟΑΝ;

2. Περιλαμβάνεται στο αναθεωρημένο επιχειρησιακό σχέδιο του ΣΣΕΔ Ανταποδοτική Ανακύκλωση το ήδη υλοποιούμενο από το Νοέμβριο του 2019 πιλοτικό πρόγραμμα σε 5 Δήμους καθώς και το πρόγραμμα για τα νησιά που ανακοίνωσε το ΥΠΕΣ ή και άλλη νέα πρωτοβουλία του ΥΠΕΣ με το εν λόγω σύστημα;
3. Ποια είναι η θέση του ΥΠΕΝ και του ΕΟΑΝ για τον εν λόγω διαγωνισμό του ΕΔΣΝΑ σχετικά και σε σύγκριση με τις υποχρεώσεις των ΣΕΔ, λαμβάνοντας υπόψη ότι ο αντιπρόεδρος του ΕΔΣΝΑ είναι πρόεδρος του ΕΟΑΝ και άρα γνωρίζει καλά και τις λεπτομέρειες του διαγωνισμού αλλά και το γεγονός ότι εξοπλισμός εναλλακτικής διαχείρισης για τα υλικά (που αποτελεί στόχο του ν.2939/2001) οφείλει να καλύπτεται από τα ΣΕΔ;
4. Είναι συμβατή η σύμβαση πλαίσιο με το ΠΕΣΔΑ Αττικής και τα Τοπικά Σχέδια Διαχείρισης Αποβλήτων των Δήμων, όπως αυτά ίσχυαν την ημέρα διακήρυξης του διαγωνισμού; Τι πρόνοια έχει ληφθεί προκειμένου να ληφθούν υπόψη και οι προβλέψεις των αναθεωρημένων Τοπικών Σχεδίων;
5. Πριν προβεί ο ΕΔΣΝΑ στην συγκεκριμένη διακήρυξη αναζήτησε πόρους ή εξοπλισμό από τα συγκεκριμένα ΣΕΔ για τον παρεχόμενο εξοπλισμό;
6. Πώς εκτιμήθηκε το τίμημα που προσφέρεται για κάθε ομάδα από τον ΕΔΣΝΑ με βάση τις τιμές της διεθνούς και εγχώριας αγοράς, όταν για παράδειγμα ένα πολυκέντρο ανακύκλωσης με ενσωματωμένη κονσόλα αναγνώρισης/ζύγισης /καταγραφής της ΟΜΑΔΑΣ Ε κοστολογείται χωρίς ΦΠΑ 300.000€;
7. Έχει προηγηθεί της διακήρυξης του ΕΔΣΝΑ μελέτη και αξιολόγηση των αναγκών των Δήμων και ανάλογος επιχειρησιακός σχεδιασμός της ΔσΠ ή ο ΕΔΣΝΑ προμηθεύεται εξοπλισμό με δικούς του πόρους, και μάλιστα με πολυετή προγραμματισμό, χωρίς να λαμβάνει υπόψη του τις πραγματικές ανάγκες των ΟΤΑ και χωρίς να λάβει επίσης υπόψη του τις δράσεις των ΣΕΔ και τα προγράμματα χρηματοδότησης υποδομών ΔσΠ του ΕΣΠΑ (ΥΜΕΠΕΡΑΑ και ΠΕΠ Αττικής);
8. Εφόσον διαπιστώνεται «κενό» στην επίτευξη των στόχων ανακύκλωσης από τον ΕΔΣΝΑ, ενημερώθηκε και με ποιο τρόπο ο ΕΟΑΝ, ως ο μοναδικός φορέας υπεύθυνος για τις δράσεις ανακύκλωσης και διαλογής στην πηγή της χώρας μας; Για ποιο λόγο ο ΕΟΑΝ επέλεξε να εγκρίνει το Επιχειρησιακό Σχέδιο του ΣΕΔ Συσκευασιών της Ελληνικής Εταιρείας Αξιοποίησης Ανακύκλωσης αφήνοντας ταυτόχρονα κενό στην επίτευξη των στόχων ανακύκλωσης

Παρακαλούμε να κατατεθούν προς ενημέρωση της Βουλής και των πολιτών τα ακόλουθα έγγραφα:

- α) οι γνωμοδοτήσεις των αρμόδιων υπηρεσιών και οι εισηγήσεις προς το ΔΣ του ΕΟΑΝ αναφορικά με το νέο επιχειρησιακό σχέδιο της Ανταποδοτικής Ανακύκλωσης ΑΕ,
- β) τυχόν αλληλογραφία του ΕΟΑΝ με τον ΕΔΣΝΑ για θέματα διαλογής στην πηγή και ανακύκλωσης αλλά και λειτουργίας των ΣΕΔ Συσκευασιών αλλά και σχετική αλληλογραφία για τον συγκεκριμένο διαγωνισμό που να προηγήθηκε της δημοσίευσης της διακήρυξης
- β) τυχόν αποφάσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου σχετιζόμενες με το διαγωνισμό του ΕΔΣΝΑ, και

γ) η μελέτη του ΕΔΣΝΑ (πέραν της αναρτημένης με το διαγωνισμό τεχνικής έκθεσης) από την οποία προκύπτουν οι ανάγκες των ΟΤΑ σε βάθος χρόνου, ο σχεδιασμός της ΔσΠ και η τεχνοοικονομική αξιολόγηση του δημοπρατούμενου εξοπλισμού καθώς και τα όλα τα στοιχεία και δεδομένα που λήφθηκαν υπόψη για τη διαμόρφωση της τιμής μονάδας και του συνολικού τιμήματος για κάθε ομάδα εξοπλισμού.

Οι ερωτώντες και αιτούντες βουλευτές

Φάμελλος Σωκράτης

Ζαχαριάδης Κώστας

Αναγνωστοπούλου Αθανασία (Σία)

Αυλωνίτης Αλέξανδρος - Χρήστος

Βαρδάκης Σωκράτης

Βέττα Καλλιόπη

Γιαννούλης Χρήστος

Γκαρά Αναστασία (Νατάσα)

Γκιόλας Γιάννης

Δραγασάκης Γιάννης

Δρίτσας Θεόδωρος

Ζουράρις Κωνσταντίνος

Ηγουμενίδης Νίκος

Καλαματιανός Διονύσιος - Χαράλαμπος

Καρασαρλίδου Ευφροσύνη (Φρόσω)

Κασιμάτη Ειρήνη (Νίνα)

Κατρούγκαλος Γιώργος

Καφαντάρη Χαρούλα (Χαρά)

Λάππας Σπυρίδων

Μαμουλάκης Χαράλαμπος (Χάρης)

Μάρκου Κωνσταντίνος

Μεϊκόπουλος Αλέξανδρος

Μπάρκας Κωνσταντίνος

Μωραΐτης Αθανάσιος (Θάνος)

Νοτοπούλου Κατερίνα

Παπαδόπουλος Αθανάσιος (Σάκης)

Παπαηλιού Γιώργος

Παππάς Νίκος
Πέρκα Θεοπίστη (Πέτη)
Πούλου Παναγιού (Γιώτα)
Ραγκούσης Γιάννης
Σκουρλέτης Παναγιώτης (Πάνος)
Σκουρολιάκος Παναγιώτης (Πάνος)
Σκούφα Ελισσάβετ (Μπέττυ)
Συρμαλένιος Νίκος
Φίλης Νίκος
Φωτίου Θεανώ
Χρηστίδου Ραλλία